

De Rembrandt Code

Livia Pool

Dankwoord

Dit boek is mede tot stand gekomen dankzij de onmisbare steun van een aantal dierbare vrienden.

Mijn speciale dank gaat uit naar **Wil, Guus en Gijs** voor het zorgvuldig nalezen en de waardevolle feedback. Jullie inzet heeft dit boek enorm geholpen.

Copyright © 2025

Alle rechten voorbehouden.
Tekst- en datamining zijn niet toegestaan.

Proloog

In 1976 werd Amsterdam opgeschrikt door een raadselachtig incident in de grachten. Meerdere toeristen kwamen op mysterieuze wijze om het leven. Slechts één persoon overleefde het: de Amerikaanse zeebioloog Peter.

Dertig jaar later raakt zijn zoon Jack verwickeld in een soortgelijk voorval in dezelfde stad. Wonder boven wonder blijft hij ongedeerd — wederom als enige overlevende.

Peter besluit terug te keren naar Amsterdam om het verleden onder ogen te zien. Tijdens zijn zoektocht ontdekt hij dat de oorsprong van deze gebeurtenissen teruggaat tot het Nederlandse koloniale verleden uit de Gouden Eeuw.

Ook in Rembrandts meesterwerk *De Nachtwacht* lijkt een verborgen aanwijzing te zitten — een detail dat het duistere geheim mogelijk aan het licht kan brengen.

Hoewel dit verhaal zich afspeelt tegen de achtergrond van historische gebeurtenissen en bestaande locaties, is de plot volledig fictief. Enige gelijkenis met levende of overleden personen, dan wel bestaande organisaties, berust op puur toeval.

1: De Bloedrode Gracht

14 juni 2006, Amsterdam

Langs de Prinsengracht fonkelden duizenden lichtjes, weerspiegeld in het diepe water. De gracht ademde de geschiedenis van eeuwenlange, onophoudelijke rijkdom, voortgebracht door talloze handelsschepen.

Een subtiele geur van cannabis hing in de lucht, vermengd met de zoete aroma's van versgebakken stroopwafels uit nabijgelegen cafés en de zilte zeewind van de Noordzee. Deze unieke mix was al eeuwenlang de adem van Amsterdam, een stad waar het verbodene moeiteloos samensmolt met het alledaagse, zelfs sinds de Gouden Eeuw.

Een sierlijk versierde rondvaartboot gleed geruisloos over het water. Toeristen van over de hele wereld leunden over de reling, betoverd door het droomachtige tafereel om hen heen. Gelach en het klikken van camera's vermengden zich, als een vrolijke nachtelijke symfonie door de lucht zwevend.

Jack – een lange, jonge Amerikaan met warrig blond haar dat zachtjes in de avondbries golfde – was in Amsterdam voor zijn afstudeerreis met studievrienden, hun laatste avontuur voordat het 'echte leven' begon.

Onbewust streelde hij de oude munt in zijn zak – die had hij in zijn jeugd in de studeerkamer van zijn vader Peter gevonden. Peter had hem verteld dat het een geschenk was geweest van een oude vriend, een historicus, vele jaren geleden. Jack vond de munt destijds bijzonder en vroeg zijn vader ernaar. Peter had geaarzeld, maar stemde uiteindelijk toe dat hij hem mocht houden.

Het koele metaal voelde tegen zijn vingertoppen; op de voorzijde stond een man met een hoed gegraveerd, de achterzijde bevatte onontcijferbare symbolen, tekens die uit een ver verleden leken te komen. Soms leek de munt in zijn dromen zwakjes op te lichten in het maanlicht, als een stille drager van een oud geheim.

Zijn vader had nooit gedetailleerd uitgelegd wat het verhaal achter de munt of over die vriend was. Elke keer dat Jack meer details vroeg,

zag hij een onbestemde zorg en een diepe, onleesbare emotie in Peters ogen. Het was een blik die Jack nooit helemaal kon doorgronden. Jack had de betekenis ervan nooit begrepen, maar voelde altijd dat de munt een mysterieuze aantrekkingskracht had die terugging tot een ver verleden.

De rondvaartboot voer langzaam weg van de kade. Via de omroep klonk de gids met een speelse toon: "Geachte toeristen, let op: hoewel de Amsterdamse grachten bekoorlijk zijn, woont hier volgens de volksverhalen ook de 'grachtenwatergeest' hoor – die trekt mensen het water in als je niet oplet."

Een luid gelach brak uit onder de passagiers. Sommigen deden alsof ze hun burens van achteren duwden, wat gegil en een levendige sfeer veroorzaakte.

Jack keek naar het wateroppervlak. Die grap voelde echter als een fijne splinter die zich in een hoekje van zijn hart had genesteld – een ongemakkelijk voorgevoel dat iets hen vanuit de diepte van de gracht in de gaten hield.

"Jack, kijk daar! Die huizen zijn zo mooi, net sprookjeshuizen!" riep Emily opgewonden, wijzend naar de prachtig versierde oude panden langs de gracht. Haar stem was helder en vol energie.

Jack volgde haar blik. De kleurrijke oude huizen, verlicht door straatlantaarns, leken als juwelen in de nacht te zijn gezet. Een onverklaarbaar gevoel van vertrouwdheid overviel hem, alsof hij dit tafereel al eens in een droom had gezien.

"De architectuur van Amsterdam is inderdaad bijzonder," antwoordde hij met een glimlach, terwijl hij enkele foto's nam. Het wateroppervlak was een spiegel die perfect de stadslichten weerspiegelde.

De rondvaartboot voer langzaam de Wallen in. Aan de oevers flikkerden rode lichten, en schaars geklede vrouwen leunden uit de ramen, lonkend naar voorbijgangers, wat grinniken onder de toeristen veroorzaakte. De lucht was doordrenkt met de geur van parfum, alcohol en cannabis – de typische Amsterdamse geur, de geur van vrijheid.

"Dit is Amsterdam, hier kan alles," zei Mike zachtjes, zijn ogen glinsterend van opwinding. Hij was een schoolvoorbeeld van de Amerikaanse jongen: een en al gretigheid, altijd op zoek naar het nieuwe, en de Wallen wekten dan ook zijn ongekeende nieuwsgierigheid.

Jack glimlachte, maar reageerde niet. Hij had geen interesse in het felle licht en de drukte, zijn blik dwaalde af naar het wateroppervlak. De golven waren geluidloos, alsof een laag zwart fluweel iets bedekte. Hij dacht aan de verhalen die zijn vader hem als kind vertelde – over de legende van de 'grachtenwatergeest'. Een vleugje schaduw gleed over zijn hart.

Plotseling schokte de boot licht, alsof hij iets raakte.

Jack greep de reling vast en fronste. De schok was licht, maar wel degelijk voelbaar. Het voelde niet als een botsing met een drijvend object, eerder als een schurend hard voorwerp langs de bodem van de boot, of een plotseling barstende luchtbel. Meteen daarop kroop een misselijkmakende, zoete stank in zijn neusgaten – een geur die hij nog nooit had gekend, als een mengsel van overrijp fruit en een walgelijke, onbenoembare rotting.

Het was zo intens dat het bijna tastbaar leek. Als fijne draden drong het vanuit de diepte van het water zijn neus binnen, waardoor zijn maag zich omkeerde en hij moest kokhalzen. Haastig kneep hij zijn neus dicht, maar merkte dat de geur overal doorheen drong, waardoor hij zelfs een vreemde zoetige, vlezige smaak op zijn tong kreeg.

"Jack, gaat het wel met je?" vroeg Emily bezorgd toen ze zag dat hij er slecht uitzag.

"Het gaat wel..." Hij schudde zijn hoofd, probeerend kalm te lijken. Hij wilde zijn vrienden niet ongerust maken. Misschien was het gewoon een verontreiniging in het water, of dacht hij gewoon te veel.

De rondvaartboot voer verder, en alles leek weer normaal. De toeristen bleven praten en lachen alsof er niets was gebeurd. Maar Jack bleef onrustig, zijn blik scandeerde voortdurend het wateroppervlak, terwijl zijn vingers zachtjes over de munt in zijn zak streelden.

Plotseling doorboorde een schreeuw de nachtelijke hemel.

"Mijn God! Wat gebeurt er?!"

Iedereen keek toe, en zag een man in elkaar zakken, zijn gezicht onmiddellijk lijkbleek. Zijn lippen trilden en hij begon wit schuim te spuwen, dat al snel roze werd.

Paniek verspreidde zich razendsnel, een besmettelijke golf van wanhoop. Gekrijs scheurde door de lucht, vermengd met angstig gejammer en fluisterende gebeden.

"Hij is vergiftigd!" riep een vrouw geschokt, haar gezicht eveneens lijkbleek.

"Snel! Bel een ambulance!" riep een ander luid.

De bemanningsleden begonnen onmiddellijk met eerste hulp, maar de toestand van de man verslechterde snel. Zijn ademhaling werd zwakker en zwakker, en de tekenen van leven verdwenen geleidelijk.

"Hij redt het niet meer... hij ademt niet meer..." zei een bemanningslid met trillende stem, zijn gezicht asgrauw. Zelfs met zijn ervaring had hij nog nooit zoiets gruwelijks gezien.

"Is... hij dood?" vroeg een toerist trillend, achteruitdeinzend.

De sfeer op de boot verstijfde ogenblikkelijk. Paniek greep om zich heen, als een wilde vlam. Gegil, gehuil en ijzige gebeden klonken door elkaar. Binnen enkele minuten was de eens zo vrolijke rondvaartboot veranderd in een hel van dood en angst.

Jack stond verstijfd, niet in staat te begrijpen wat er gebeurde. Hij voelde zich duizelig, en de bedorven geur steeg op uit het water als een opgeroepen geest, nog intenser en plakkeriger dan voorheen, bijna verstikkend.

Maar het ergste moest nog komen.

Nog een angstkreet klonk. Andere toeristen zakten ook een voor een in elkaar, met dezelfde symptomen: bleekgezicht, schuim op de mond,

heftige stuiptrekkingen... De een na de ander werden ze verslonden door een onzichtbare kracht en stierven snel.

Jack zag met eigen ogen hoe Emily, Mike, David – al zijn vrienden – een voor een vielen. Hij wilde helpen, maar merkte dat hij niet kon bewegen. Zijn hele lichaam voelde als lood, overgeleverd aan angst. Hij kon niet bewegen, niet schreeuwen, alleen maar toekijken hoe zijn vrienden voor zijn ogen stierven.

Hij voelde ademnood, alsof zijn keel werd dichtgeknepen. Geen geluid kon uit zijn mond komen. Zijn krachten verlieten hem, de schaduw van de dood kroop dichterbij, en wanhoop en angst overspoelden hem.

Maar verrassend genoeg, hoewel hij duizelig en kortademig was, had hij geen stuiptrekkingen of schuimde hij niet, zoals de anderen. Alsof het gif in zijn lichaam nutteloos rondzwierf, zonder doel te vinden.

De tragedie ging door. Meer toeristen vielen de een na de ander, alsof ze onder een collectieve vloek stonden. De dood kwam snel, raadselachtig en griezelig.

Uiteindelijk was Jack de enige op de boot die nog stond. Zijn gezicht was bleek, zijn lichaam trilde, en zijn ogen waren vol verbijstering en angst. Hij kon niet begrijpen wat er gebeurde, noch waarom hij als enige had overleefd. Hij wist alleen dat hij zojuist een aanhoudende nachtmerrie had doorgemaakt, een nachtmerrie die hem een diepe angst voor deze stad bezorgde.

De nachtelijke hemel van Amsterdam werd verscheurd door het geluid van ambulances en politieauto's, dat steeds dichterbij kwam.

Politie en hulpdiensten arriveerden snel ter plaatse en zetten het gebied af. Ze bevestigden dat, naast Jack, niemand aan boord het had overleefd. Het tafereel was hels: lichamen lagen verspreid, bebloed, een afschuwelijk gezicht. Niemand had ooit zo'n afgrijselijke aanblik gezien.

Deze mysterieuze massale sterfgevallen schokten heel Amsterdam, en zelfs de rest van de wereld. Geruchten verspreidden zich online, en paniek verspreidde zich snel, als een virus dat de hele stad infecteerde.

"Het is de watergeest... het moet de watergeest zijn..." mompelde een oude, gerimpelde vrouw, haar ogen vol afschuw, alsof ze zich legendes uit haar kindertijd herinnerde.

"Onzin! Er bestaat geen watergeest!" antwoordde een jonge man, maar zijn trillende stem en afdwalende blik verraadden zijn onrust.

"Het is waar... als kind vertelden de ouderen al dat er iets in de gracht woonde..." hield de oude vrouw vol, haar ogen afwezig, alsof ze verdiept was in een legende die haar als kind al slapeloze nachten bezorgde.

De geruchten over de 'watergeest' verspreidden zich als een lopend vuurtje en voegden nog meer angst toe aan de stad die al in rouw was. Mensen begonnen bang te worden voor de grachten, bang voor de nacht, en bang voor de monsters die onder het wateroppervlak verborgen lagen en opnieuw konden verschijnen om nog meer levens te nemen.

2: Nachtmerrie Keert Terug

Miami, Florida, Verenigde Staten

Middernacht. Het schelle geluid van een ouderwetse telefoon doorsneed de stilte van de nacht.

Peter schrok wakker, zijn hart bonkte in zijn borst als een drumband. Het plotselinge rinkelen had hem uit zijn slaap gerukt en wekte ook de diep in zijn binnenste begraven angst op.

Met trillende handen greep hij naar de telefoon. Voordat hij iets kon zeggen, hoorde hij de panische stem van zijn nicht Sarah aan de andere kant van de lijn: "Peter, er is iets ergs gebeurd... Het is Jack... Jack heeft problemen in Amsterdam!"

Peter voelde zich door de bliksem getroffen, zijn hele lichaam schokte, en zijn geest werd onmiddellijk overweldigd door de nachtmerrie van dertig jaar geleden. De angst die jarenlang was onderdrukt, strekte zich als een klamme, koude hand vanuit de diepte van zijn geheugen uit en greep hem stevig bij de keel. Jack? Zijn zoon... Het meest ondraaglijke voor hem was om opnieuw een geliefde te verliezen.

"Hoe gaat het met Jack? Wat is er gebeurd?" Peters stem was schor en trilde, elk woord vol onrust. De hand waarmee Peter de telefoon vasthield, beefde onwillekeurig, en zijn handpalm was al doordrenkt van koud zweet. In zijn gedachten speelde die lang vergeten nacht af – de kotsende toeristen langs de gracht, de panische kreten, de zwarte schaduwen die in het water verdwenen, en de levens die voor altijd verloren waren. Hij dacht dat deze herinneringen allang door de tijd waren begraven, maar nu overspoelden ze hem als een vloedgolf en verslonden hem volledig.

Hij probeerde zich te concentreren, maar zijn borst voelde als door een onzichtbare reuzenhand dichtgeknepen, waardoor hij bijna geen adem kon krijgen. Een oude en bekende angst vrat snel aan zijn zenuwen: de geschiedenis... herhaalde zich echt. En deze keer was het slachtoffer de persoon die hij het minst kon missen.

"Jack... hij lijkt in orde, maar... alle anderen zijn dood..." Sarah vertelde met horten en stoten wat ze uit het nieuws had vernomen, haar stem zakte en veranderde in zacht gesnik.

"Amsterdam... gracht... massale sterfgevallen... alleen Jack heeft het overleefd..." Deze woorden staken als pijlen in Peters hart en deden hem in de afgrond van zijn geheugen vallen. Duizeligheid overmande hem, zijn lichaam begon onwillekeurig te trillen en het koude zweet gutste van zijn voorhoofd. Het was de nachtmerrie van dertig jaar geleden, de nacht waarin hij zwoer die vervloekte stad nooit meer te betreden.

"Nee... nee, dit kan niet..." mompelde hij zachtjes, zijn handen om zijn hoofd geslagen, zijn knokkels wit.

Hij dwong zichzelf kalm te blijven en vroeg: "Sarah, weet je zeker dat het goed gaat met Jack? Waar is hij nu?"

"Ik weet het niet zeker... Het nieuws zei alleen dat hij de enige overlevende was, en de politie heeft hem meegenomen..." Sarah snikte nog harder.

Peter hing op en zakte krachteloos op de rand van het bed.

Jack had een ongeluk gehad... in Amsterdam... net als hijzelf destijds...

De onderdrukte herinneringen stroomden als een vloedgolf binnen, de beelden die hij zo wanhopig had geprobeerd te vergeten, verschenen nu één voor één.

In 1976 was hij nog een jonge zeebioloog, vol oneindige nieuwsgierigheid naar de onbekende wereld, toen hij naar Amsterdam kwam. Die stad was voor hem niet alleen een onderzoeksfases, maar meer een poort naar avontuur.

Tot die rampzalige nacht – een mysterieuze massavergiftiging die talloze levens eiste, en hij was de enige overlevende, hoewel hij toen nog niet begreep waarom het gif hem spaarde. Deze ervaring liet niet alleen vragen achter, maar ook een levenslang gevoel van schuld dat moeilijk te verdrijven was. Die kleverige, diepgewortelde schuld kwam voort uit het feit dat hij had overleefd. De levendige mensen

met wie hij op de boot was geweest – mensen die hem hadden toegelachen, inclusief een meisje met ogen zo helder als water dat stevig een teddybeer vasthield – waren pijnlijk voor zijn hulpeloze ogen gestorven.

Dertig jaar lang verscheen de blik van dat meisje, vol angst en onbegrip, bijna elke nacht in zijn nachtmerries, en herinnerde hem aan zijn onvermijdelijke overleving.

Hij sloot zijn ogen en de vage, maar toch duidelijke scènes keerden terug:

Die herinneringen kronkelden als rottend wateronkruid door zijn hoofd – een klamme deken van groenachtig licht, de zoetig-penetrerende stank, hartverscheurend gegil en de onverbiddelijke greep van de koude dood; het leek allemaal gisteren te zijn gebeurd...

Peter huiverde en trok zijn lichaam onwillekeurig samen, het zweet parelde over zijn rug.

Hij strompelde naar het raam en trok de gordijnen open.

Buiten was het bruisende nachtleven van Miami, neonlichten flikkerden, het verkeer stroomde onophoudelijk, en de drukte was zoals altijd. Maar de drukte van de stad kon de schaduw in zijn hart niet verdrijven, integendeel, het maakte hem eenzamer en angstiger.

Amsterdam... die plek die hij zwoer nooit meer te betreden... was nu zijn enige hoop, en ook zijn diepste angst.

Dertig jaar geleden was hij die stad ontvlucht, maar de schaduw van die nacht was nooit echt verdwenen. Hij had gedacht dat tijd alles zou genezen, maar sommige littekens waren nooit echt geheeld. Sommige herinneringen konden hem in een oogwenk weer de afgrond in sleuren. En nu herhaalde de geschiedenis zich, en deze keer was het de beurt aan zijn zoon Jack. Die gedachte sneed hem door het hart.

Peter was vol schuld en angst. Hij realiseerde zich dat zijn vlucht dertig jaar geleden – hij was als een lafaard de stad en de verloren zielen ontvlucht – misschien wel de bron was van de tragedie van vandaag. Hij voelde zich schuldig over de tragische dood van de

onschuldige slachtoffers, had nooit de moed gehad om de waarheid te zoeken, en liet de twijfels alles omhullen. En deze diepgewortelde angst en ontwijking hadden ook een schaduw geworpen over zijn groei en die van Jack, en hadden misschien zelfs indirect invloed gehad op zijn overleden vrouw Martha, waardoor zij tijdens haar leven ook zijn stilte en nachtmerries deelde.

Hij keek naar de nieuwspop-up op zijn telefoonscherm, waar een wazige foto van een rondvaartboot te zien was – het was het type boot dat hij dertig jaar geleden kende, zelfs de kleur was hetzelfde. Op dat moment begreep hij: dit was geen toeval.

Hij kon niet langer vluchten. Hij moest terug naar Amsterdam, moest Jack vinden, moest de waarheid onthullen.

Peters blik werd geleidelijk aan vastberadener. Hij balde zijn vuisten stevig, zijn nagels sneden diep in zijn handpalmen, de pijn maakte zijn hoofd helderder.

Hij begon snel zijn koffer te pakken, nam alleen wat schone kleding, enkele belangrijke documenten en een vergeeld notitieboek mee – dat was het notitieboek dat hij dertig jaar geleden in Amsterdam gebruikte, vol aantekeningen, overpeinzingen... en vreemde symbolen.

Hij wist dat dit notitieboek de sleutel tot het raadsel kon bevatten.

Onderweg naar het vliegveld voelde Peter zich zwaar. Hij maakte zich zorgen om Jack en vreesde nog meer het verleden dat hij tegemoet ging. In zijn hart voelde hij ook een onbeschrijfelijk gevoel – als een herinnering aan een vervlogen tijd, en als verdriet om verloren tijd.

Hij stuurde een sms naar Jack: "Zoon, wacht op mij. Papa komt je halen."

Op Miami International Airport haastte Peter zich door de menigte, in de hoop zo snel mogelijk in te checken, zo snel mogelijk in Amsterdam aan te komen en zo snel mogelijk met Jack herenigd te worden.

Bij de gate keek hij terug naar Miami, zijn hart vol gemengde gevoelens.